

Quickscan externe veiligheid

Zorglandgoed Stegerveld te Stegeren

projectnr. 219841

revisie 02

7 mei 2010

Opdrachtgever

Woningstichting de Veste

Postbus 132

7730 AC OMMEN

datum vrijgave

7 mei 2010

beschrijving revisie 02

Div. opm. verwerkt

goedkeuring

M. de Jonge

vrijgave

S. Hammink

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding en doel	2
1.2	Leeswijzer	2
2	Beleidskader externe veiligheid	3
2.1	Plaatsgebonden risico	3
2.2	Groepsrisico	3
2.3	Verantwoordingsplicht	4
2.4	Hogedruk aardgasleidingen	5
3	Inventarisatie risicobronnen	6
3.1	Bevi-inrichtingen	6
3.2	Transport van gevaarlijke stoffen	7
3.3	Hogedruk aardgasleidingen en K1,K2,K3-vloeistofleidingen	8
4	Conclusie	9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Munitiemagazijncomplex Stegerveld (te Stegeren, gemeente Ommen) is één van de 53 landelijke objecten in Nederland die door het Ministerie van Defensie worden afgestoten. Er is een passende herbestemming van het terrein gevonden in de vorm van een "zorglandgoed". Naast de hoofdfunctie maatschappelijke zorg, wordt er ruimte geboden aan het gebruik van enkele gebouwen voor opslag, dagbesteding en/of expositieruimte. Op 29 januari 2010 is een intentieverklaring ondertekend waarin de betrokken partijen met elkaar afspreken samen te werken aan de ontwikkeling van het zorglandgoed. Die partijen zijn, naast Dienst Landelijk Gebied (DLG), de provincie Overijssel, gemeente Ommen, Zorginstelling Baalderborg Groep, Woningstichting De Veste en het Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf (RVOB). De ligging en begrenzing van het plangebied is globaal weergegeven in figuur 1.1.

Om de plannen juridisch-planologisch mogelijk te maken wordt een aantal omgevingsonderzoeken uitgevoerd, waaronder een quickscan externe veiligheid. Hiervoor dient voorliggend rapport.

Figuur 1.1 Globale ligging en begrenzing plangebied.

Het doel van een quickscan externe veiligheid is te inventariseren welke risicobronnen in de directe omgeving van de planlocatie aanwezig zijn. Vervolgens wordt per risicobron geanalyseerd of deze in het kader van externe veiligheid beperkingen op kan leggen aan de voorgenomen ontwikkelingen op de planlocatie. De ontwikkeling zelf levert geen (externe veiligheids-)risico's op voor de omgeving en deze wordt dus niet verder onderzocht.

1.2 Leeswijzer

Deze rapportage begint met een korte beschouwing van de relevante begrippen met betrekking tot externe veiligheid (hoofdstuk twee). In hoofdstuk drie wordt de onderzoekslocatie beoordeeld en in hoofdstuk vier komen conclusies aan bod.

2 Beleidskader externe veiligheid

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op bedrijven of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Het huidige beleid voor inrichtingen (bedrijven) is afkomstig uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het beleid voor transportmodaliteiten staat beschreven in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (cRvgs). Op 22 december 2009 is een nieuwe circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRvgs) gepubliceerd ten aanzien van de omgang met externe veiligheid langs Rijks- en N-wegen en waterwegen. De wijziging van de circulaire loopt vooruit op het voorgenomen Basisnet.

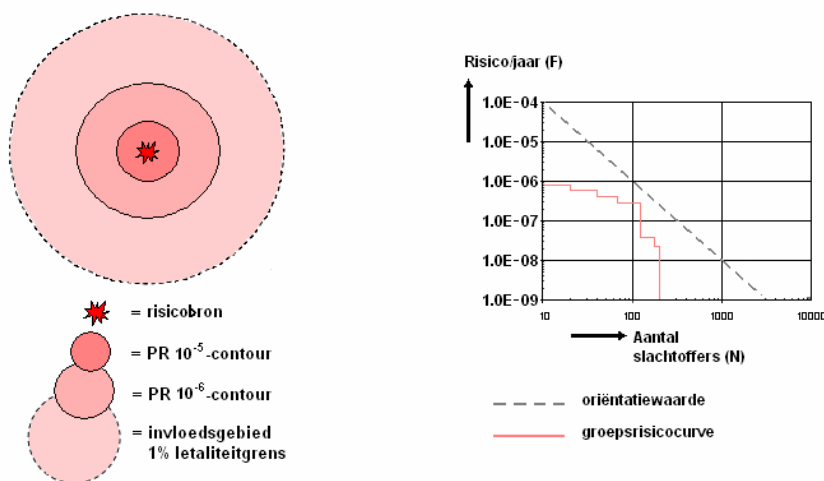
Binnen het beleidskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Het plaatsgebonden risico vormt een wettelijke norm voor bestaande en nieuwe situaties. Dit is met een risicocontour ruimtelijk weer te geven. Het groepsrisico is niet in ruimtelijke contouren te vertalen, maar wordt weergegeven in een grafiek. Hierin is weergegeven hoe groot de kans is dat groepen met een bepaalde grootte, slachtoffer kunnen worden van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

2.1 Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans om te overlijden, op een bepaalde plaats, ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10^{-6} /jaarcontour (welke als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10^{-6} /jaarcontour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

2.2 Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1%-letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR kan niet 'op de kaart' worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Figuur 2.1 Weergave PR contouren, invloedsgebied en groepsrisicografiek met oriëntatiewaarde voor transport.

2.3 Verantwoordingsplicht

De verantwoordingsplicht draait kort gezegd om de vraag in hoeverre risico's, als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling, worden geaccepteerd en indien noodzakelijk welke veiligheidsverhogende maatregelen daarmee gepaard gaan. Met de verantwoordingsplicht worden betrokken partijen gedwongen om een goede ruimtelijke afweging te maken waarin de veiligheid voor de maatschappij als geheel voldoende gewaarborgd wordt. Op deze manier wordt beoogd een situatie te creëren, waarbij zoveel mogelijk de risico's zijn afgewogen en geanticipeerd is op de mogelijke gevolgen van een incident. Deze afweging is kwalitatief van aard en richt zich op aspecten als de mogelijkheden van bestrijdbaarheid van een mogelijke calamiteit en de mate van zelfredzaamheid van de bevolking. Onderstaande figuur 2.2 geeft een overzicht van onderdelen die in een verantwoording naar voren komen. In de Handreiking Verantwoordingsplicht Groepsrisico (Oranjewoud/Save in opdracht van de Ministeries van VROM en Binnenlandse Zaken, december 2007) zijn deze onderdelen nader uitgewerkt en toegelicht.

Verplichte en onmisbare onderdelen:	
A	Ligging GR t.o.v. oriënterende waarde
B	Toename GR t.o.v. nulsituatie
C	De mogelijkheden van zelfredzaamheid van de bevolking
D	De mogelijkheden van hulpverlening
E	Nut en noodzaak van de ontwikkeling
F	Het tijdsaspect

Figuur 2.2 Elementen verantwoordingsplicht.

2.4 Hogedruk aardgasleidingen

Het externe veiligheidsbeleid voor hogedruk aardgasleidingen is omschreven in de circulaire 'Zonering langs hoge druk aardgasleidingen' uit 1984. In deze circulaire staan toetsingsafstanden en bebouwingsafstanden beschreven die gelden voor verschillende ruimtelijke objecten.

Op dit moment is het beleid voor buisleidingen sterk in beweging. Op 19 augustus 2009 heeft het kabinet het ontwerp-Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) toegezonden aan de Tweede Kamer. Het ontwerpbesluit regelt onder meer de externe veiligheidsaspecten van buisleidingen. Het externe veiligheidsbeleid voor buisleidingen wordt daarmee in lijn gebracht met het beleid voor inrichtingen en voor vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor. Hiermee wordt aangesloten bij de systematiek van een plaatsgebonden risico (PR) en een groepsrisico (GR). Tevens is in het 'Besluit tot wijziging van de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' gelet op de voorgenomen invoering van het Basisnet' aangegeven dat de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgasleidingen' is verouderd.

De verwachting is dat het nieuwe besluit omtrent buisleidingen medio 2010 in werking zal treden.

3 Inventarisatie risicobronnen

Oranjewoud heeft geïnventariseerd welke risicobronnen in de omgeving van de planlocatie aanwezig zijn. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van de volgende risicovolle activiteiten:

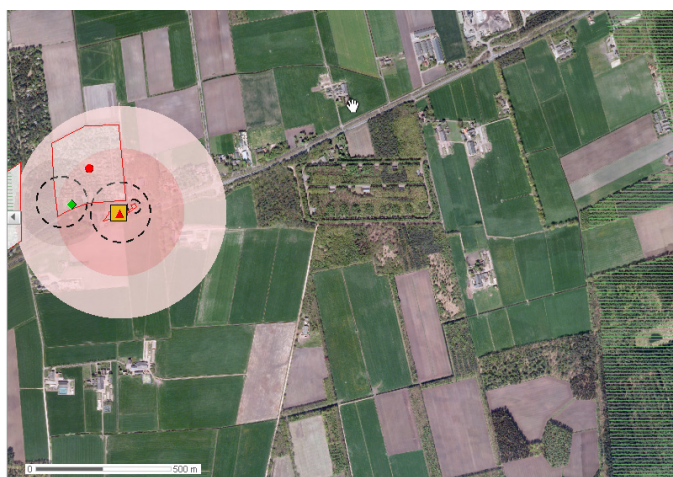
1. Inrichtingen, welke onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen vallen.
2. Transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water.
3. Hogedruk aardgasleidingen en K1, K2 en K3-vloeistofleidingen.

Voor de inventarisatie van de risicobronnen is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Actuele tellingen van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, RWS (2007).
- 'Beleidsvrije marktverwachting vervoer gevaarlijke stoffen per spoor voor de middellange termijn', actualisatie prognose 2003, ProRail (25 juli 2007).
- Risicoatlas hoofdvaarwegen Nederland, ministerie van V&W (2003).
- Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (wijziging van 22 december 2009).
- Bestemmingsplan buitengebied Ommen, gemeente Ommen (15 september 2009).
- www.risicokaart.nl.

3.1 Bevi-inrichtingen

Uit de risicokaart blijkt dat op 700 meter van de planlocatie een LPG tankstation ligt. De invloedsgedebiet van een LPG-tankstation is 150 meter¹. De afstand tot de planlocatie is groter, dus vormt deze inrichting geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied. In figuur 3.1 is de ligging van het LPG tankstation ten opzichte van de planlocatie weergegeven.

Figuur 3.1 Ligging LPG tankstation ten opzichte van planlocatie (www.risicokaart.nl; 15 maart 2010).

Naast het LPG tankstation ligt (op circa 900 m afstand van het plangebied) het Bungalowpark Residence Belmonde aan de Coevorderweg 27. Hier wordt propaan opgeslagen met een tankinhoud van 18 m³ en tevens chloorbleekloog en zwavelzuur.

¹ Regeling externe veiligheid inrichtingen (REVI) Bijlage 2 tabel 1.

Tevens ligt op circa 2000 meter afstand het Chaletpark Berghorst (Coevorderweg 22) waar propaan wordt opgeslagen met een tankinhoud van 18 m³.

De invloedsgebied van deze stoffen reiken niet tot in het plangebied en vormen derhalve geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied.

3.2 Transport van gevaarlijke stoffen

Spoor

In de omgeving van de planlocatie worden geen gevaarlijke stoffen over het spoor vervoerd.

Weg

In de omgeving van de planlocatie worden over de provinciale weg N34 'Ommen - Rheezeveen' gevaarlijke stoffen getransporteerd. De weg ligt op 25 meter afstand van de planlocatie en op ruim 200 meter van de zorgwoningen (nieuwe woonfuncties/voorzieningen). In tabel 3.1 wordt het vervoer van gevaarlijke stoffen weergegeven.

Tabel 3.1 Vervoer van gevaarlijke stoffen over de N34; van Ommen tot Rheezeveen (tellocatie O96).

Stofcategorie	Categoriebeschrijving	Voorbeeldstof	Tankwagens	Grootte invloedsgebied in meters ²
LF1	Brandbare vloeistoffen	Diesel	1358	58
LF2	Zeer brandbare vloeistoffen	Benzine	1851	58
GF3	Zeer licht ontvlambare gassen	LPG	181	325
GT4	Zeer toxische gas	Chloor	3	> 4000 m

Uit tabel 3.1 blijkt dat de invloedsgebieden van alle stofcategorieën (deels) het plangebied overlappen. De nieuwe functies liggen echter alleen in het invloedsgebied van stofcategorie GF3 en GT4.

De N34 wordt door de aanleg van de rondweg (aansluiting N48 - Witte Paal - N36) afgewaardeerd. Door de afwaardering van de N34 zal waarschijnlijk over de N34 ter hoogte van het plangebied alleen bestemmingsverkeer gaan van vervoer van gevaarlijke stoffen. Dit vervoer betreft de bevoorrading van het LPG-tankstation met LPG, benzine en diesel en het Bungalowpark Residence Belmonde met propaan en chloorbleekloog en het Chaletpark Berghorst met chloorbleekloog en zwavelzuur.

Gezien de afstand van de zorgwoningen op minimaal 180 meter van de N34 en de beperkte aanwezigheid/toename van mensen in het plangebied (gemiddeld zijn in het plangebied 50/60 personen aanwezig) zal dit vervoer eveneens geen beperking aan de ontwikkeling van het plangebied opleveren.

Vanwege de afstand van het plangebied op minimaal 1000 meter van de nieuwe rondweg vormt het vervoer van gevaarlijke stoffen over deze weg geen beperking voor het plangebied.

² Memo Programma van eisen voor een nieuwe externe veiligheid risicoanalyse op de weg (juli 2009)

In de omgeving van de planlocatie worden over de provinciale weg N36 Rheezerveen - Westerhaar eveneens gevaarlijke stoffen getransporteerd. De weg ligt op 1275 meter afstand van de planlocatie. In tabel 3.2 wordt het vervoer van gevaarlijke stoffen weergegeven.

Tabel 3.2 Vervoer van gevaarlijke stoffen N36; van Rheezerveen tot Westerhaar (tellocatie O40).

Stofcategorie	Categoriebeschrijving	Voorbeeldstof	Tankwagens	Grootte invloedsgebied in meters ¹
LF1	Brandbare vloeistoffen	Diesel	1248	58
LF2	Zeer brandbare vloeistoffen	Benzine	1232	58
GF3	Zeer licht ontvlambare gassen	LPG	312	325
LT2	Toxische vloeistof	Acrylonitri	33	950 m

Uit tabel 3.2 blijkt dat de invloedsgebieden van de in tabel 3.2 genoemde stofcategorieën het plangebied niet overlappen. Daarmee is de N36 als risicobron niet relevant voor de voorgenomen ontwikkelingen.

Water

In de omgeving van de planlocatie worden geen gevaarlijke stoffen over het water vervoerd.

3.3 Hogedruk aardgasleidingen en K1,K2,K3-vloeistofleidingen

In de omgeving van de planlocatie bevinden zich geen hogedruk aardgasleidingen en/of K1,K2,K3-vloeistofleidingen.

4 Conclusie

In deze quickscan externe veiligheid is gekeken naar de aanwezigheid van een aantal risicovolle activiteiten.

Ten eerste zijn inrichtingen welke onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen vallen, beschouwd. Het gaat om een LPG tankstation (LPG) en het Bungalowpark Residence Belmonde (propaan, chloorbleekloog en zwavelzuur). Daarnaast is er een overige risicovolle inrichting beschouwd, het betreft Chaletpark Berghorst (propaan). De invloedsgebied van deze stoffen reiken niet tot het plangebied.

Daarnaast is gekeken naar het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water. Dit levert geen beperkingen op, er is wel één aandachtspunt. De N34 wordt door de aanleg van de rondweg (aansluiting N48 - Witte Paal - N36) afgewaardeerd. Door de afwaardering van de N34 zal waarschijnlijk over de N34 ter hoogte van het plangebied alleen bestemmingsverkeer gaan van vervoer van gevaarlijke stoffen. Gezien de afstand van de zorgwoningen op minimaal 180 meter van de N34 en de beperkte aanwezigheid/toename van mensen in het plangebied (gemiddeld zijn in het plangebied 50/60 personen aanwezig) zal dit vervoer geen beperking aan de ontwikkeling van het plangebied opleveren.

Tot slot is geconstateerd dat in de omgeving van het plangebied geen hogedruk aardgasleidingen en K1, K2 en K3-vloeistofleidingen aanwezig zijn.

Naar aanleiding van de uitgevoerde inventarisatie wordt geconcludeerd dat er vanuit externe veiligheid geen relevante risicobronnen zijn.